

Latweefchu Awises.

Nr. 14.

Zettortdeenâ 2. April.

1859.

Awischu = sinnas.

Wahzfemme. Karra walloda nu jaw paleek lehnaka un meera wallodai paleek mirsrohka, jo tee 5 leelakee waldineeki nu stipri darbojahs ar meera pasargafchanu. Muhfu Keisers to gudro un lehnigo padohmu isdewis, fawus weetneekus no-fuhtih tahdâ pilsatâ, kas ne peederr teem, kas fanihkufchi, lai tur tohs falihdsina. Spranzis, Bruhsis un Kalenderis ar meeru un nu arri Gistreikeris lizzis peerunnatees un fuhtischoht fawu weetneeku, kaut gan scho un to runna prettim. Bet nu wehl Sardinjeris, schis gan masais bet duhschigais un lep-nais, praffa, lai to arri usnemmi tai leelâ waldineeku rahts deenâ; bet Gistreikeris to ne gribb un wehl ne sinn woi winnam to wehlehs, kaut Spranzis tam gan par leelu draugu taisahs. Sardinjeru leelais Ministers Kawurs, Gistreikeru niknakais ce-uidneeks, kas wissa ta nemeera ihstais zehlejs, no-fkrehjis us Parisi un tur kâ draugs usnemts, ar Keisera Napoleonu maltitâ ehdis un arri ar Prinzi Napoleonu Sardinjeru kehina snohtu isrunna-jees. Ne sinn, ko tee fawâ starpâ norunnajusch, bet nu dsird, ka Sardinjeris lehnaks palizzis un til stipri us karu wairs ne taisahs. Arri tee zitti waldineeki to jaw irr isdabbujusch, ka abbi, ir Gistreikeris ir Sardinjeris apsohlijuschees, ka ne grib-boht weens ohtram uskrist ar karra-spehku, bet mee-riigi gaidiht, kamehr tee 5 waldineeku weetneeki fanahkufchi un tahs nemeera wainas pahrmeklejuschi. Sakka ka fanahkschoht weenâ Wahzfemmes pilsatâ 30tâ April jeb Maija mehnesi sahloht. Kâ tad tur ees un isdohfees? Zitti zerre wissu labbu, bet zitti fakka, ka welti buhs, jo Spranzis tikkai tih-fchi to leetu wilzinajoht, lai tam wehl wairak laika buhtu us karu, ko gribboht, labbaki fataisitees, jo

wehl ne effoht us to gattaws! Tapehz lai ne tizz, ka nu jaw meers paliks, bet lai til wiffi taisahs gattawi, un Napoleons warr dabbuht redseht, ka wiffi prett winnu un karu neweens ne gribb, — tad gan fargafees aplam tahdu karu sahht, no ka ar azzim warr redseht ka flikti tam isees. Gistreikeris arri wehl ihsti ne ustizz un tamdeht wehl sakrahj Italiâ karra spehku, tâ kâ tur taggad jaw stahwoht kahdi 70 tuhst. saldati. Turprettim Italeefchi paleek jo nemeerigi mallu mallâs, un jabihstahs, ka dumpis schein jeb tur Italiâ ne iszehlaks un ar to nemeera ugguns ne ispruht. Arri tee waldineeku weetneeki taisahs nu fanahkt Parisê, un tur no-fpreest, kâ lai paleek ar Moldawu un Walakaju un nu dsird, ka palikschoht ar meeru un apstiprinahs to Leelungu Kousu, ko abbas semmites fewim par waldineeku aizinajusch, jo neweens ne gribb, ka tamdeht nemeers iszehlaks. Schinnis deenâs Napoleonons atkal Parisê leelu munsterefchanu noterreis ar to karra-spehku kas Parisê.

Keapeles kehinsch bijis lohti flims ar nik-neem augoneem. Uzgreesusch tam leelus un no tam gan effoht labbaks palizzis, bet wehl wahjsh. Taggad muhsu Keisera brahls Leelwirts Konstantins Nikolajewitsch ar fawu augstu laulatu draugu va Widdus juhru ar muhsu karra-luggeem schurp turp eedams, bijis Maltas fallâ, (skattees Giropas lantfahrte), tur Kalenderu stipru karra ohstu apluhkojis un israhdijis, zil winsch augsti mahzihts. Wiffadâs wallodâs skaidri farunnajees ar Kalenderem, Italeefcheem, Portugisheem, Sprantscheem un wehl zittâs wallodâs labbi runnais. Redsi zil jamahzahs un ar gudribahm japuhlejahs paschu augstu waldineeku behrneem. Woi Latweefchu behrneem tad ne eet weeglaki ar skohlas puhlinu?
S-z.

No Leel-Zumprawmuischas, Widsemme.

Semmes darbs pee dselses-zella isgahjuschá ruddeni bija dsihsts peezezfmits un trihs werstes no Rihgas fahkocht gandrihs lihds Leel-Zumprawmuischas rohbeschahm, un, kad Oktobera mehnesi stipri nehmahs falt, strahdneeku leelakais pulks tikke atlaists. To-mehr zitti tepat bija palikluschi un kad wehl weens ohtrs atraddahs, kas darbu mekleja, un laizinsch gandrihs wifszaur seemu rahms un silts rahdijahs, tad lihds pascheem pulhdu laikeem pee darba palikluschi, israhdami tahs fausakas un augstakas weetas un meschus iszirsdami. Schi gadda ar leelu spehku scho darbu leelahs pasteigt; gribboht kahdus peeztuhkfstofschus strahdneekus derrecht. Ohgeres tiltam jau stipru pundamenti usmuhrejusch; paschu tiltu, kas no dselses taisihts, ar pirmeem fuggeem no Kalenderu semmes atweddischoht. G.

Widsemme. Pee Tehrpates pilfata ne tahlu notikke tai nakti no 2tra us 3scho Webruari leela nelaim; jo Rahtsmuischas pabrihkis, fur daschadus pohdus taifa, gluschi nodedsis. Schis pabrihkis tillai preeksch 4 gaddeem Mittes mahjas grunte effoht eerikhtehts, fur ihpaschi tai laika tillai tahdas mahlu rennites taifija un dedsinaja, ar furrahm uhdeni appalsch semmi nolaisch un pee semmes kohpschanas darba irr waijadsigas. Stahde effoht pee 6 tuhft. rubuleem f. takseereta. Arri ne tahlu Tehrpatai nesenn eeksch Eihgdenes muischas leels brandwihna bruhsis nodegge.

Tehrpates pilfata arri tai 14ta Webruara mehnesi kohpmanna atraitne L. istaba pee krahfs fehdedama fadegge. Prohti winna plattos swahrlos ectinnusees un us lehnkrehflu pee deggofchas krahfs zauruma nosehdusees. Schlahpawahrki fahkuschi degt, un lihds glahbeji atsteiguschees, effoht gaspaschai wiffa preekscha, kahjas un rohkas jaw tik dikti fadeggufchas, ka ne warrejuschi wairs glabht. Pehz ihfa laika nomirrusi leelas fahpes.

Misputtes aprinkis. Tahda seema, kahda mums schogadd bija, gan naw fenn gaddeem redseta. Pehz tam, kad mums mihligas un siltas deenas Janwari un Webruari bija un jaw dahrsos fahze pukkes un stahdi isdihgt un salkoht, un tai

13ta Merzi arri jaw sibbenus redsejam, te atkal stipra seema klagt un sneegs tik dauds, ka ne zauri ne warreja isbraukt. 5 deenas notuffi falla un snigge ka ap seemas fwehtkeem. Tai 15ta Merzi 14 grahdus falle, ta ka wiffi zilwefi jaw fahze plezzus raustiht un fazzija: „Ahre! kas tas buhs! Bet fihwi lungi ilgi ne walda“ — ta mehds teikt, un ta arri bija. Tai 16ta Merzi atkal leetus klagt un sneegs sudde azzim raugoht, un tai 17ta Merzi atkal silta, mihliga pawaffara deena parahdijahs; putai dseedaja, faule spihdeja un sneegs pahrwehr, tahs uhdeni un wakkara, tawu brihnumu mette sibbeni us sibbeni ka ap Jahneem. Rahdahs ka buhs labs pawaffaris! Lai Deews arri dohd!

Australia taggad. neganti dauds buhwejoht, wiffuwairak basnigas un bankas (naudas) nammus; bet arri grahmatu bohtes un drikketaju nammus. Tur katra mehnesi lihds 8000 lassitaji rohnotees, tas buhtu weena pascha gadda lihds 96 tuhft. lassitaju. Tur zittadi ne ka pee mums Latweescheem ar grahmatu lassifchanu eet, bet ne wif labbati, ka tur. Wehl jaspeesch kaudis pee grahmatu lassifchanas ka ffohlas behrni pee ffohlas darbeem. „Til til behrni ffohla eet, buhs ar laiku zitta leet.“

Galanté. Daschs Awischu lassitajs gan sinahs, ka Galanté naw tik stipra seema ka pee mume neds arri tahds leels karstums waffara ka Wahzsemme, tak tur ka ir pee mums; schi seema lohti lehna; jo no turrenes ta raksta: „Lihds schim pee mume no seemas ne smaffas. Wiffas pukkes wehl seedde stahw tik labbi dahrsos ka lauka, un us plawahm seed jaw prihmeles un wijohlites, kas atnahdamas tuwu pawaffaru jaw fluddina.“

Schweizeru semme. No Tiroles ta raksta. Saimneeks kahds no sagleem bihdamees famu nau du, diwi 100 dahlderu scheines papihra nauda, un trescho no 10 dahldereem eebahse wezza fahbaka, un to eebahse prettistabas kambari wezza muzzä, un bija drohsch, ka sagli nu winna nau du ne atraddischoht wis, un ta arri bija. Sagli ne atraddischoht wis, bet kad nu tas pehz kahda laika gahje to rawdsiht, atradde tai fahbaka schurku pamiliju mettufschohs dsihwoht un bija wiffas trihs naudas grazy

matas ſchurki aptehrejufchi, bet ne wis frohgâ aîs-
neddami, nedſ arri ſlakterim par deffahm dewufchi,
ne, bet wiſſas ta ſakappajufchi un apehdufchi, ka
ne luppatingſch naw atlizziſ. Memmees tē mahzibu,
ka ſawu nauđu ne buhſ ſchâ jeb tâ glabbahť, nedſ
daudſ naudas pee ſewim turrehť mahjâſ. To nau-
đu, kaſ tewim pahrafi, noneſſ uſ Leepajaſ, Zel-
gawaſ jeb Rihgaſ Spahrkaſſi, kur tu pa 3, 5 ir
100 rubuteem warri eelikt, kur tew muhſcham ne
ſuddihſ, un kur tew augti no tam nahť.

Seemel = Amerika. Pee mums Kurſemmē
un Widſemmē tahda lehna ta ſeema, ka tahda naw
ſeun gaddeem redſeta, bet Seemel = Amerika effohť
ſchoſeem atkal tahdſ ſalſ, kađu winni eefſch 29
gaddeem naw peeredſejufchi; jo tai 7tâ Januari,
kur pee mums lihja kâ plaukſchkeja ween., effohť 33
grahduſ falliſ trihſ deenaſ zauri, ka zilweki ne
buht ne drihkſtejuſchi laukâ rahditeeſ; jo zittadi
gihmiſ jeb deggunſ nohť. C. F. S.

• Augtu = kohku kohpejeem.

(ſkatteeſ Nr. 13).

6) Kad kohkeem leefâ ſemine ne dohdahſ augť,
tad atwedd ſemmi no meſcha, un uſ ſaknehm behriſ,
eerohz to turpat.

7) Kohzini, kaſ wehl pee meeteem peeſeeti, ſee-
maſ laiſâ ja-atraifa.

8) Utwaffa un jauni leeki ſarri naw tuhdat tai
paſchâ waſſarâ janogreeſch, bet tiſ winneem galli
ween janozehť un pehz gadda laika wehl pawiffam
janonemm; ja tohſ tuhdat nogreeſihſ, tad kohzi-
neem wiſſadaſ wainaſ eemettifeeſ miſâ.

9) Augtu = kohki tiſ tad weffeli, kad uſ miſaſ
it nekahdaſ ſuhnaſ ne atrohdaſ; ſchahſ wiſſlab-
baki nodſihſi, ja pelnuſ ar ſakkeem uhdeni ſajaukſi
un tohſ ar ſcho ſmeħri nowittefi.

10) Augtu = kohkſ ſtiprakſ paleeť, kad tam aug-
kuſ nopluhzohť, arri zittuſ no teem maſeem augtu-
ſarriſneem lihſ ar augteem nolauſch; bet wairak taſ
augtuſ neſſihſ, kad arri to wiſſemaſaku ſarriſu pa-
taupiſ.

11) Kad kohkſ ſchliħbi andſiſ, tad uſ lihkuma
wirſpuffi ja-uſleeť kahdſ galđinſch woi ſammenu

gabbalſ, lai kohlam uhdenſ ne eeſpreeſchahſ eefſchâ
un tam ſerde ne iſtrupp.

12) Kad kohki wezzi palikkuſchi, tad teem tee
leeki ſarri janozehť, un tee jauni ſarriſi, kaſ nem-
ſeeſ augť, ohťrâ gaddâ atkal japohte; tâ kohkſ at-
jaunoſeeſ, — tiſ-ar reiſi, woi weenâ paſchâ gaddâ
lai wezzuſ ſarriſu ne nozehť wiſſuſ lihſ, bet iſ-
katrâ gaddâ kahduſ diwuſ woi trihſ.

13) Kohki, kam 4 pehdas no ſakneſ mehrijoht,
pirmee ſarri iſauguſchi, daudſ wairak augtu neſſihſ,
ne zitti, kam uſ 8 pehdahm ſarri.

14) Kohkſ, kam daudſ atwaffaſ no ſemmeſ
augť, paſchâ wirſgalla ſtipri ja-eegreeſch, ſemmeſ
no ſaknehm ja-atrauſche, un wiſſi diħgliſchi un aztinaſ,
kaſ pee ſaknehm atrohdaſ, janogreeſch.

15) Saldas ahbeleſ beſ pohtſchanaſ arri tâ
warroht audſinaht: iſrohzi dahſâ renniti, 1 peħđu
plattu un aſſi garru, garraſ lahđiteſ mohđe ar
ſtahwahm mallahm; — uſberr no weena galla lihſ
ohťram paſchâ widduť kahđu maſu walli, — nemm
tad pohtſarriſuſ un eeſpraudi tohſ pahť to maſu
walli pahť, ka tee it kâ maſi lohki buhſ, ar ab-
beem galleem eefſch ſemmeſ eefſchâ un lihkuſuſ tuwu
walla wirſpuffe, — bet peeluhko, ka paſchâ wirſ-
puffe tam ſarriſnam weena aĸſ paleeť, — tad ap-
berr wiſſu atkal ar ſemmi, bet tâ atkal, kad ta
aĸſ paſchâ wirſpuffe ne tohp apklahta. Ja tu to
pareiſi iſdarriſi un tohſ ſarriſuſ pabrihſcham ap-
laiſtiſi ar uhdeni, tad no taſ aztinaſ, kaſ paſchâ
wirſpuffe tiſke atſtahta ne-apbeħrta, tew kohkſ iſ-
augſ, kaſ beſ wiſſaſ pohtſchanaſ ſalduſ augtuſ
neſſihſ. C.

Derrigſ padohuſ, kâ warr iſfargaht drehbeſ no kohſchu ſa-ehſchanaſ.

Drehbeſ, kaſ teeť glabbataſ kaſteſ jeb kummodoſ
warr no kohdehm tâ iſfargaht: leezeet pa drehbju
ſtarpahm kahdaſ weħrmeelu jeb driggenu lappaſ;
ja tâ ne gribbeet, tad ſeeneet maſoſ wiħſtolindſ
kamparu un leezeet minnu weetu weetahm ſtarp dreh-
behm; — jeb arri turreet kahdaſ pahťi maſaſ but-
teliteſ ar terpentinu ſtarp drehbehm wałligas. Wehl
drehbeſ no kohdehm tâ warr iſfargaht: turreet eefſch

drehbehm kahdâ masâ buttelitê jeb arri spalwâ dſih-wa ſudrabu. Tâpat arri kohdes ne warr drehbes maitaht; ihpaſchi kaſchoklus waſſaras laikâ ne, kad ſtarp winneem turr kahdu tauku ſwezzi, — ſinnams jaw labbaki eetihtu kahdâ plahnâ luppatinâ, ka lai ne noſmehre kaſchoku. Buhtu gan labbi, kad arri miltus un putraimus waſſaras laikâ ar ſcheem padohmeem warretu paglabbaht. Zaprohwe.
L..p..g.

• Smeektu ſtahts.

Saimneeks kahdâ Krohna nowaddâ eenemm prettiſtabâ Wahzu nohmneeku, un ar to tamdeht kuntrakti taifa. Nohmneeks ar ſaimneeku arri nolihgſt, ka tam ſemmes gabbals if gaddus jadabohn, kur labbi ſihlas ſaknes aug. Saimneeks ſohbgallis eerahda nohmneekam to ſliktako ſemmes gabbalu preekſch ſaknehm. Nohmneeks gan ſawas fehklas tai norahditâ ſemmê eekaiſa, bet ruddeni plahnâs leetas ſagaidijis duſmigs par to, ka ſaimneeks winnu peekrahpis un ſliktu ſemmi preekſch dahrsa ſaknehm cerahdijis — eet pee teefas to apſuhdſeht. Teefa ſaimneeku aizina preekſchâ un to janta: „Kâlabbad tu kuntrakti ne effi pildijis un nohmneekam tahdu ſliktu ſemmi preekſch ſihlahm ſaknehm dewis?“ Saimneeks: Zeeniga teefa, es eſmu wahrdu turrejis, un nekur kuntrakti pahrkahpis. Winſch mannim tiſkai praſſija tahdu ſemmi, kur **labbi ſihlas** ſaknes aug, bet ne wis kur ſihlas ſaknes labbi aug; un redſeet, zeeniga teefa, (isnemm ſaknes no kabbatas un rahda tahs) nu, woi tad wehl ſihkakaſ tahs ſaknes warr buht kâ ſchihſ, kaſ tai ſemmê, ko tam eerahdiju preekſch dahrsa ſaknehm — irr auguſchas?

Teefas-ſungu paſmehjâhs par winna ſeelu pahrgudribu gan, taſ iſſpreede pehz taiſnibas zittadi. **Wahzees** ir no ſchi ſmeektu ſtahtſina: 1) Pee kuntraktres zehſchanas katru wahrdu un katru punkti labbi apdohmaht un pehz kahrtas un riktigâ weetâ liſt. 2) Naw kriſtigi zaur johkeem zittam ſlahdi padarriht. G. J. S.

Leepajâ lihds 28. Merz atmahf.: 24 fuggi un iſgabj. 25. Rihgâ lihds 28. Merz atmahf.: 35 fuggi un iſgabj. 11.

Sluddinaſchanas.

Wiſſadas priſchas uſtizzamas dahrsu-fehklas warr dabbuht pirrt:

Niſputtê	pee	lohpmanna	funga	G. Wiednera,
Leepajâ	"	"	"	H. Meiera,
Wentſpillê	"	"	"	Zella,
Saldê	"	"	"	Wirkawa,
Talſê	pee	Regiſtratora	funga	Mahna.

Tâpat wiſſadas ſortes kahpoſtu un ſaknu ſtahdu, kâ arri kohlus no wiſſeem auglu-kohleem warr dabbuht pirrt Niſputtê pee ſkunſtes dahrsneeka Henninga un beedra. 2

Teefas mahſ labbu muhrneeku darbu ſtrahdabt warr dabbuht darbu us wiſſu waſſaru jeb arri us kahdahn neddelahm pee **Leel-Wirzawas** muhrneeka meiſtera. Kaſ us to grihb ſalihgt, lai peeteizahs Leel-Wirzawas muſchâ jeb Leel-Wirzawas Pihlehnun mahjâs. 1

Lihds 600 puhru iſlaſſiti kartuppekli preekſch fehklas, no augligas un agrakas ſortes, tohp pahrdobti eekſch leelahm un maſahm dalkahm eekſch Chruſteſ muſchâs pee Kuldigas. 6

Weens dahrsneeks un weens ſtallmeiſteris, kaſ Latwiſſi proht rakſiht ar labbahm atteſtatehm, warr weetu dabbuht pee Rundal-Wirſitees muſchâs waldiſchanas, Bauſſas aprinkli. 1

Weens labs waggare un weena labba ſpibſmanneete, kaſ arri kalpu ehdeena-wahriſchannun eedalliſchannu proht un mahſ Latwiſſi rakſiht, ar labbahm pahrdiſchannahm, warr weetu dabbuht pee Rundal-Wirſitees muſchâs waldiſchanas, Bauſſas aprinkli. 1

No Dohbeles pagasta teefas teel wiſſi tee, kaſ ſawas praſſiſchanas pee tahs konkurfes mantas ta iſliſta ſaimneeka tahs ziklahrtigas Muhrnumiſchâs taggadin Jaun-Seſſawas **Zihlennu** mahju, wahrda Janna Dimſa-eekſch to wiſſwehſaku nolitu iſſlehgſchanas un uſdohſchanas terminu peeteiſuſchees un ſawas praſſiſchanas riſtigi peerahdiſuſchi, uſaizinati, pee ſaudeſchanas ſawas praſſiſchanas ſcheit tanni 19. Maſſiſ. g. peeteiſtees un wehrâ nemt, kaſ tahkati eekſch ſchihſ leetas pehz tiſſumeem tiſs iſdarrihſt.

Dohbeles pagasta teefa tanni 18tâ Merzi 1859.

(G. W.) Teefas wezzalâis H. Thielmann.

(R. 233.) Teef. ſkrihw. Kaſ.

W r i h w d r i e e h t.

No juhrmallas-gubernements augſtas waldiſchanas puffes: Collegienrath G. Blaese, Cenſor. Jelgawâ, taſ 31. Merzi. 1859. No. 49.

Jaunas sinuas.

* **Widsemmes.** Bahzu Uwises dohd par Widsemmes Latweeschu skohlas buhschanu schihs sinuas: Tai 1855tā gaddā bija Widsemme 262 tuhšt. un 73 wihrischku un 263 tuhšt. un 407 seewischku dwehseles no Latweeschu kahrtas, prohti par wissam kohpā 525 tuhšt. un 480 dwehseles. No scheem bija behrni no 7 lihds 17 gaddeem wezzi 136 tuhšt. un 500, kas bij skohlā raidami. Tai gaddā bija par wissu Widsemmi 548 pagastu lassifchanas skohlas ar 13 tuhšt 89 skohlas behrneem, un 94 kirspehles jeb basnizas skohlas ar 1601 skohlas behrneem.

* **Walfas** pilsfatinā atrohnahs leela skohla, kur Widsemmes Latweeschu skohlmeisterus mahza, un kur to brihdi 30 jaunekli bija, kas wissi us 3 gaddeem tur mahzibā nodohti. Schi skohlmeisteru skohla 1840tā gaddā zelta, tad nu jaw 19 gaddus pastahw, un effoht jaw 136 skohlmeisterus ismahzijuši un pee tautas brahteem, tohs mahziht — islaidusi. — No scheem 136 skohlmeistereem tappusch 118 par basnizas jeb kirspehles skohlmeistereem, jeb kā mehš Kursenneeki mehdsam teikt par „draudses skohlmeistereem“, 11 par aumeistereem (prohti par skohlmeistereem pee Bahzu behrneem), 2 effoht par mahzitajem studeerejuschees,*) 1 par dakteri un 4 effoht zittus ammatu usnehmusch. Walfas skohlmeisteru-skohlas wezzakais skohlmeisteris un namma-tehws effoht arri gudrs un labbi mahzihts Latweeschu tautas dehls — Jimse lungs — un strahdajohht ustizzigi un Deewabihjigi pee fawas tautas brahteem, tohs fataifidams par derrigeem rihkeem Latweeschu kauschu skohlās.

* **No Dsehrbenes** draudses. — Nefenn Widsemmes Bahzu Uwises loffoht man swehts preeks sirdi pahrnehme, ko es faweem brahteem arri gribbu pastahstihht, lai lihds ar manni preezajahs; jo zerru, ka ir wiirni ne ko no schi muhsu tautas gohda wihra wehl ne buhs dsirdejuschi, prohti no ta Latweeschu dseesmu taisitaja Ansche Uumanna, Widsemme, kas 134 dseemas farihmejis un tahs trijās grahmatās lizzis nodrikkehht, tais gaddōs 1848 un 1852. Kad schis teizams dseesmu taisitajs Ansche Uumannis preeksch 7 gaddeem mirris (1852) effoht wissa Widsemme to noschehlojusti, un behru deenā no 60 lihds 70 werstes tablu laudis tuhstoscheem fatezzejusch ica skudras scho gohda wihru semmes flehpi guldinaht. Effoht 3 werstes garfch bijis tas pawadditaju pulks us Dsehrbenes kappeem brauzoht un dauds mihlestibas affarinas wirfs schi kreetna tautas dehla sahrka bituschas. — Lai no schihm mihlestibas affarahm aug jautas, nefawihstamas pukkes par gohda stabbu us behrnu behrneem!*)

Areewsemme. No Karlowas pilfata sinna nahkusi, ka tai 14tā Webruari tur Luttura draudses divisiones (saldatu) mahzitajs Indriks Leopold Landesens zaur laizigu nahwi pee dufas aisgahjis. Relaitis effoht dsimmis Rewales pilfata, Iggaundōs, rahtskunga dehls, un jaw Karlowā 23 gaddus par mahzitaju bijis un ustizzigi sawu isklichduschu gannamu pulzinu gannijis. No stipras fa-aufsteschanohs, us tahlu zeklu braukdams un sawu ammatu ustizzigi apkohpdams, tas ahtri flimmibā nahze — un ne ilgi pehz tam sawu garru tai wezzumā no 55 gaddeem — islaidis. Lai weegla tewim ta smilfchu slohga, ko sweschumā mihlestibas rohlas wirfs tawu kappu kaisija, un lai preeziga ta uszelschanahs winnā leelā deenā!!

*) Par wissu Widsemmi effoht jaw 6 mahzitaji no Latweeschu kahrtas. — Woi naw muhsu tautai par leelu gohdu.

*) Lubgtu skaidratas sinuas par scho lectu.

Wahzsemme, Rignizes pilfatâ preeksch 3 gaddem itt sawadu leelu Luttura tizzibas fkhlas nammu eeswehtijusch, fur trejâs weetâs teef fkhla turreta; appakschâ effoht masa fkhla, ohtrâ tahschâ effoht leelaka fkhla, un — treschâ tahschâ augsta meitenu fkhla eerikteta. Skhlas nams effoht lohti leels un gresns un — makfajoht 40 tuhkschsch. dahlderus. Par wiffahm tahm 3 fkhlas weetahm effoht, schi weenâ paschâ leelâ nammâ, taggad 1500 fkhlas behrni kohpâ. E fur maktiga ehka! E. F. S.

Da zilwefa firds pahrdohma sawu zellu, bet tas Kungs paschfirr winna gabjumu. (Sal. falk. wahr. 16, 9.)

Kahdâ Wahzsemmes pilfatâ, Annoweres dalkâ, preeksch kahdeem 60 gaddem dsihwoja teefas-kunga atraitne, ar wahrda Ardt, ar sawu weenigu dehlu Wihlippu, 11 gaddus wezzu. Melaika wihrs mirdams til mas mantas feewai un dehlam bija atstahjis, ka atraitne leelâ nabbadsibâ dsihwoja un ar sawu rohkas-darbu ween sewi un dehlu spehje ismitinaht. Da tomehr preezigâ zerribâ un pakauschanâ us Deewu strahdaja, sinnadama, ka tas Kungs, kas par putneem gaisâ gahda un pukkes laukâ jauki gehrbj, ir winnu ne aismirfihis, bet fargadams us-turrehs us preekschu kâ lihds schim. Dehls mahtei bij par firds-preeku, fkhla par wiffaem behrneem labbati mahzijahs, preeksch Mahzitaja ar weenu pirmais pee atbildechanas, wiffaem peemihligs, farkan-balts un jauks waigâ. — Kahdâ deenâ Wihlipsis pawiffam nofkummis pahnahze mahjâs no fkhlas, — pee maktites ehst tam negribbejahs, — tilko mahtes preekschâ affaras noturreja. — Mahte mihligi tam peerunnaja, — waizaja, woi neweffels, — un ilgi wolti nofkumschanas wainu melleja, — famehr beidscht atbildeja: „Mihka selta-mahte, nu wifs pagallam!“ — Wehl mahte glaudedama luhdse, lai stahsta, kas notizzis. Tad nu dehls us-nehme stahstihst: „Tu sinni, mihka mahte, ka ar weenu dohmaju par tahdu baggatu kohpmanni palikt, kahds Tehwa brahlis, Umburgâ, mans frustehws irr. Es jau wiffu biju til jauki nodohmajis, kâ tew tad labbi klahsees, mihka mahte, ka tu tad

ifdeenas buhtu dabbujusi sawu kappejinu ar zufft dsert, un baltu maifi ehst, un swehtdeenahm buht zeppetî un rauschus turrejusi sawâ galdâ, — un tew tad ne waijadsehâ lihds pufsnaktim par nau wehrpt, — un seemâ tew buhtu ar weenu filta isiba, un tahds brangs kaschoks, kâ frusta mahy irr, us basnizu eet, un ilgaddos jauns apgehrb — un naudâs tew ne kad ne truhktu, ar ko nabb gu-behrnus un slimmineekus eepreezinahst.“ Wihlippam tâ runnajoht azzis mirdseja no preeksch un gan drihs sawas behdas bija aismirfihis; — nu sawu nelaimi atgahdajees galwinu nokahre mahtes plezzi un ar affarahm fazzija: „Nu wir pagallam! Gan esmu arweenu tehwa wahrdu minnejis, kas paslubbinaja, ustizzigi mahziter mahtei paklausihst, un us Deewu pakautees. Sogribbeju par kohpmauni palikt, tad wiffu wair mahzijohs rehkeneht. Jau pehrn ruddeni fkhlo wiffu rehkenu gramatas pirmu dalku biju pahrs gajis, un luhdsu fkhlomeisteri, lai manni eelâ ohtrâ dalkâ un eerahda dalkas rehkenu. Bet winf man tolait atteize, ka man wehl waijaga mahziter mudral rehkeneht un wehl reisi pirmu dalku pahre. To nu esmu darrijis; sinnu wiffu pirmu dalku, schodeen atkal luhdsu fkhlomeisteri, lai eerahda dalkas rehkenu; tad wezzinsch manni nehme fewid un fazzija: mihlais behrns, jau esmu schê 40 gaddus par fkhlomeisteri, bet wiffâ schinni laikâ weens fkhlas behrns ne irr snehdsis lihds dalk rehkenam, — tas irr gruhsta leeta, un pats to prohtu, esmu 70 gaddus wezs palizzis, bes ka ma ta dalkas-rehkena waijadseja, warrefi ir tu bes istift; — tilkai — luhdsams — dehls, tu to teikfi zitteem fkhlas-behrneem. — Da winsch man atlaide, — nu tu redsi, mihka mahte, ka wifs pagallam, — kâ nu warrefschu par kohpmanni tift? — ko nu darrikschu?“ — Schohs wahrdu runnajoht dehls galwinu pee mahtes kruhts peespeedis flummigi nopuhthâs. — Te cenahst pastes-wilt un nodohd gramatu. Mahte pasihst wihra-brak rakstus un ar preeku-affarahm lassa schohs wahrdu — „Mihka weddekle, ilgeem laikeem ne esmu jums ne ko dsirdejis. Mans frust-dehls Wihlipsis jau buhs labbi prahws sehns? un zerreju ka tehwa un mahtes buhs nahjis gohdigs un ustizzam

Tad nu tà dohmaju, — Zuh's man wiinu atfuh-
teet, lai schè wehl pahru gaddu skohlà eet, tad lai
eestahjäh's mannà bohde, un tà, ar Deewa paligu,
kahdu reis' lab's kohpmannis warrehs no winna buht.
Rad juh's arri tà dohmajeet, tad tiffkai taisni pee
mannim atfuh'teet, es par wiinu gahdaschu kà par
fawu dehlu. Apdohmajeet to leetu, un esseet swei-
zinati no Zuh'su schwahgera." — Mahte nu deh-
lam grahmatu parahdija, un abbi noraudadamees
fazziya: „tas irr no ta Kunga Deewa, Winna
wahrds lai irr flawehts, — Winna prahts lai no-
teek!" — Pehz mas deenahm Bihlipsis atwaddijahs
no sawa Muzhitaja, no sawa Skohlmeistera, no
faweem draugeem, — apmekleja wehl reis' tehwa
kappus, kur Deewam fohlija tehwa wahrdu's un
mahzibas firdi un prahta turreht, — ilgi raudaja
pee mahtes firds peespeedees, un tai ar Deewu tei-
zis, aisgahje us Amburgas pilsatu. Tur nonahzis
ustizigi mahzijahs skohlà un kohpmanna-buhshana
un pehzgallà zaur Deewa schehlastibu pateesi palikke
par baggatu kohpmanni un sawai mahtei dshwes-
wakkarà wiffu to gahdaja ar to behrna-mihlestibu,
ke jaunàs deenàs bija apnehmees; — un winna
wahrds bija tai pilsatà ilgi gohdah'ts un zeenihts
un peeminnehts wehl pehz winna nahwes.

—y—

Sinna par Spreddiku grahmatu.

Ka muhsu mihti Latweeschi irr Deewa wahrdu
mihkotaji, tas redsams gan pee ta, ka ta **Jauna**
Spreddiku grahmata, farakstita no zitteem
Kursemmes un Widsemmes mahzitajeem, kas pehrn
wehl islaista, laudis jau tà irr ispiakta, ka scho
gaddu bijusi no jauna jadrikke. Schi ohtra drikke
no jauna irr pahraudsita, tahs weetas, kur drikke-
tajeem bij missejees, irr liktas riktigi un pee ifktra
spreddika irr peeshimetas arri no wezzas Kursemmes
dseefmu grahmatas tahs dseefmas, kas preefsch
spreddika un pehz spreddika irr dseedamas. Tà nu
schi ohtra drikke geldehs Kursemneekem tapat kà
Widsemneekem, kas swehtdeenu un swehtlus un
gawenu laiku gribb pa mahjahm arri swehtiht ar
Deewa wahrdu klaufschanu, un Deews lai to
swehti pee daudj kauschu dwehselehm.

Dabbujama schi spreddiku grahmata, ne-eseeta
par sudr. rubli, eseeta par rubli un 25 kap.
Nihgà pee pascha drikketaja kunga Haekera un wif-
fàs grahmatu bohdes Nihgà, Zalgawà un Leepajà.

Verent,

Latw. draugu beedribas preefschneeks
Widsemme.

Baggats bet tomehr nabbags.

Belgeru semmè, Briffelès pilsehtà, nomirre
preefsch ne fenn gaddeem leels fihfstulis, kas wai-
rak ne ka 100 tuhst. kapp. rubulus un daudj nam-
mus atstahje. Winsch walkaja til nodreskatas dreh-
bes, ka nei nabbags ne buhtu par wiinnahm paldeews
dewis. Par wiffahm wiina mahju leetahm un
drehbehm pahrdohdoh't til 2 kapp. rubulus dabbuja.
Weenreis pilsehta teesa pawehleja ifkatram sawa
namma preefschà kahjineeku zellu ar leeleeem un glud-
deneem afmineem likt isbruggeht. Arri schim fihf-
stulim bij sawu nammu preefschà tas jadarra; bet
winsch ne gribbeja ne weenam zilwekam par faweem
afmineem laut staigah't, lai tee ne nodilft. —
Baggats gan schis wihrs bij ar laizigahm man-
tahm, bet pehdigi nabbags eefsch Deewa mantahm.

Wezzas un jaunàs leetas.

Kas no jaunahm leetahm noteek? jauta Kristigs
zilweks un wiina dohmas tiffkai: woi daschlahrt
jaunas firdis raffahs? Jo teescham, ka jaw Sahla-
mans mahza, naw nekahda jauna leeta appaksch
faules Sahl. Mahz. 1. 9. Kas fenn deenàs jaw
notizzees pasaulè atjaunojahs ween, lai gan kà swefch
isflattahs, ko nu pat peedshwojam, kur ta gudri-
neeze eet ar milsenu fohleem. Ja tas rets un ehr-
migs putnis ko par lowahru sawz, pautus dehj,
weens ohtram gluschi lihds, tad mas ko istaisa, ja
tschaumala punkti pee weena leelaki jeb rettaki jeb
tumfschaki irraid. Kn—m.

Augsti zeenihts Kungs!

Zsgahjuschà gaddà es eedrohschinajohs Zums
sinnu doht, kà ar Latweeschu draudsi schè Pehter-
burgà stahw, schoreis es atkal Zums tahdu paschu
nastu nekaunohs uslift, tadeht ka 1) muhsu Lat-

weefchu tautas-brahli Widsemme un Kurfemme lab-praht grib sinnaht, kà ar basnizas-, ffohla- un garrigas-buhfchanu winnu tautas brahfeem tablumà eet un 2) zerru, man preeklahjabs tahdu sinna doht, tadeht ka Widsemmes un Kurfemmes Leeklungu-bee-driba no schelastibas ik gaddus pee muhsu Latweefchu draudses dauds palihds, jo no pateizibas sinna jadohd, ka mehš winnu mihlestibas dahwanas dabbujam un Deewam par gohdu un Kristus walstibas kohpfchanu walfojam.

Tas augsti zeenichts General-Superdente v. Flittner no Behterburgas Konsistorijas aprinka ar teem zeenigeem mahzitajeem Bäckmann un Zandt isgahjuscha gadda pirmà Atwentes swehtdeenà pahrluhfoja muhsu basnizas un draudses buhfchanu, kas nebij 12 gaddus notizzis, un tas mahzitais Bäckmann to draudsi usrunnaja pahrmahzidams, ka nebuhs no sawas tehufsemmes wallodas un tiz-zibas atstah, bet kà pee stipru enkuri turretees, ka nebuhtu kauns kahdu reis tehufemmè rahditees. Gan muhsam neweens to ne aismirissim, kas klah, bijam un to dsirdejam; neweena azz nepalikka saufa un ta sehla arri ne kritte us alminainu semmi. Kad nu draudses preekschneekus isprassija un draudsi kà arri mahzibas un ffohla-behrnus pahrlausinaja un us to ihstenu labbu zekku atradde, tad pehz pabeigteem Deewa-wahrdeem mahzitaja mahjà grahmatas un aktes isluhfoja un wissu eeksch wissu labbakas buhfchanas atradde.

Jesus-basnizas-rahtei irr arri ar Deewa palihgu isdewees wehl weenu kohri basnizà eetaifst, zaur to irr basnizà 102 zilwekeem wairak ruhmes un basniza arri lihds kahdi 300 Rbl. f. warr ik gaddus wairak eenemt.

Zaur augsti gohdajamu un zeenijamu Jesus-basnizas Patronu to General-Adjutantu Baronu W. v. Korff gahdaschanu arri patti augsti zeenijama un gohdajama Keiserene Alexandra Weodorowna schehligi katru gaddu 50 Rbl. f. muhsu basnizai dohd.

Muhju Latweefchu basnizas ffohla irr bijuschi scho gaddu 30 puifeschu un 35 meiteeschu behrnu, pee kurreem ffohlmeisters Sternmanns neapnihzigi sawà gruhtà ammatà publejabs un baggati swehtigus anglus nefs. Gan gruhti, kad wiffi behrni

ne warr ik deenas ffohla tift, pilfahs leels jidshwo lohti tablu, wiffi irr kà iskaisiti, zits weezits ohtrà pilfata mallà, un ihpafchi ruddens seemas laikà, fur ne ween leetus, sneegs un aukstwehtras plohsahs, bet arri rihti un wakkari turfchi, tad jaw masus behrnus warr drihs pa eelasfabraukt, jo eelas weenadi pilnas ar brauzejeem kahjineekeem, kà us semmehm tirgù. Gan basnizarahte galwu laustijusi, kà warretu labbaki eetaifst bet wehl tas naw isdewees. No tam nahkofchu gaddu warrbuht warresim wairak rakstih. Wehl leels gruttums ffohla irr ne wiss masu- un leelu-, puifeschu un meiteeschu-, wehriku- un zeetgalwigu- behrnu de ween, kas jaw katrà ffohla irr, bet arri wallodeht; jo zits Latweefchu behrns zittu wairak nessim ka Krewu wallodu, dasch arri tiklai Wahzu wallodeht, ween, kahds arri, kas tiklai Latweefchu wallodeht ween proht, gaddahs arri kas pa druski weenu ohtru no schahm wallodahm faproht; zil eedalschhanas tad tur-ne waijaga? Prahta wihrs, ffohla buhfchanu faproht, gan galwu grohfishs.

Kaut nu gan muhsu Latweefchu draudse par pagahjuschu basnizas gaddu Deewam warr pate un ar preeku us to atfaktitees, tad arri tomehr daruhftums irr janefs. Tas peetizzigs lohti mihlehdwehfeldu gans mahzitais v. Richter jaw pufegad lohti flims, treschà Juni aibrauze us Wahjsem wesselotees un mehš zerram un luhdsam Deewu, winsch spirgts un wessels ruddeni pee mums atpahrbrauks.

Tad arri wiffai draudsei par leelu schehlumu tab muhsu lohti mihlehts jaunais mahzitais Herzenbet Mai mehnesi no Keiserikas augstas Leelwirster Helenas Pawlonas par winnas pilsh-mahzitaju Dranienbaumu aizinahts uu tur aigahje. Bet Deemums atkal irr schehligs bijis un preekschlihe muhsu mahzitaju Stahlu no Rihgas, kamehr muhsu zeenim mahzitais v. Richter pahrbrauks.

Jegahjuscha gadda tappe pee mums kristiti 12 jaunu Deewgaldneeku eeswehtiti 72; pee Deewgaldu bija 3369; laulati tappe 62; mirruschi 15

P. Baron v. Gerschau,

Jesus-basnizas rahtes preekschfehmeta Behterburgà 13. Juhni 1859.

B r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas-gubernements augstas waldfchanas puffes: Collegien-Offessor W. Gruner. Stellv. Censor. Zelgawà, taf 29. Juhni. 1859. No. 111.

Uwischu

peeliffums.

Missiones

sinas.

Nr. 14.

1859.

No Erwei-fallahu.

Tee falleneeki nu tuhlin gribbeja sawus deeweflus atmetst un kristigu mahzibu dabbuht, bet tas wezz Tamatoa, Behnina tehwa-tehws, turrejahs pretti. Wusch sawä uppureschanas pagalmä papreeksch gribbeja swehtlus turreht. Tad tai paschâ stundâ, kad wusch tai uppureschanas weeta bija, notikke, ka winna mihla meitina sawahjahs. Tee preesteri, zil ween warreja, luhdse un uppureja itt kâ tee Waälapreesteri us to kalnu Karmelu, ta praweeta Eliasa laikâ, bet ta meita nomirre. Tad tas wezzajs sawus deeweflus neewaja un sawam uppureschanas nammam ar paschahm rohkahm ugguni peelikke un to fadedsinaja. Tai swehtdeenâ pehz prinzeffes nomirshanas dauds laudis nahze, sawus deeweflu bildes nomette pee mahzitaju kahjahm un kahroja par kristiteem zilweeem kluht. Tai ohtrâ swehtdeenâ nekahdu elkadeewu kalps tai fallâ wairse ne bija. Treschâ swehtdeenâ wissi fallaneeki sapulzejahs appaksch wezzeem kastaniju kohkeem klaijâ weetâ, to pateefigu un ihstenu Deewu peeluhgt. Arridsan ohtrâ rihtâ Bapeija tohs laudis sa-aizinaja, par kahdahm augstahm leetahm ar winneem farunnatees. Winni nahze. Bapeija teem pawehleja tahs uppuru ehkas to wiltigu elkadeewu fadedsinaht un tam ihstenam pateefigam Deewam peeluhgshanas nammu ustaisiht. Wissi us to fazzija Ja. Ne ilgi pehz tam tee uppureschanas nammi bija leefmâs un jaw wakkarâ wissi bija pelnôs. Nu tee laudis nahze leelâ barrâ, preesteri un wezzaki papreekshah, un tohs nozeltus deeweflus teew abbeem mahzitajem Bapeija un Waäpata nolikke pee kahjahm, un tee winneem atkal dewe pretti swehtus Ewangeliuma rakstus un skohlas grahmatas. Zo muddigi

winni tad gahje pee basnizas buhweshanas. Bapeija prassija malku un krelles, un tahs tappe atnestas; tad wusch tahs krelles nolikke us malku wirsü. Kad nu ugguns degge un tahs krelles ap-laisija, tad winni fauze: Redf, schee sweschineeki zepp akminus! Nahz nu, wehisch un nopuht nohst muhsu bananu-kohkus un tohs kohkus, kas mums maissi dohd; jo schee sweschineeki muhs mahza, akminus zept. Kad winni nu to baltu pulweri redseja, kas no tahm fadegtahm krellehm bija nahzis, tad winni preezadamees sawas galwas un drehbes ar to aplaisija. Un kad wehl redseja ka muhrugabbals bija nomuhrechts un smukki-ar kalkeem baldinahts, tad wissi fauze: Ak brihnums leels! Tee akmini no juhras un tahs smittis no krasta tohp par derrigahm leetahm tai rohkâ ta, kas to ihstenu Deewu peeluhds un winna labbus wahrds gohda turr.

Kad Williams pehz 18 mehnescheem atkal nahze us Nitutaki, tee falleneeki leelâ pulkâ atkal winna fuggim nahze pretti. Bet neweenam tikke tauts tuwu klaht nahkt bes ween teem wezzajem un tautas preekschneekeem, jo kas warreja sinnaht, kahds prahts winneem bija. Bet tee ihraji fauze kleezdami: Deewa wahrdi irr labbi, eeksch Nitutaki taggad labbi eet, tur Deewa wahrds jaw saknes laidis; tã kleezdami winni sawas salmu-zepperes lihgoja, kas teem nu bija atmetstu karrä-zeppuru weetâ un turklaht winni sawus U B C grahmatas rahdija un augsti pazehle; zitti garrus wahrds bohksteriija, zitti kahdu gabbalu no kakkimes skaitiija, un wehl zitti kahdu dseefmas-perfchu dseedaja. Ta leela gawileshana bija besgalliga. No Missiones-namma balts karrogis wihzinaja par sihmi, ka tee Missionari weffeli. Tad arridsan Bapeija un Waäpata nahze

wiffu apftiprinadami. Ko Williams fawâ firði par to fajuttis, to warr dohmaht, jo fchim Deewa kalpam bija ta fluddinafchana ta fw. Kristus Gwangeliuma faws ehdeens un dsehreens, — un par weenu pafchu isglahbtu dwehfeli no wiffas firðs preezadamees winsch itt kâ Noasa ballodis, eljes kohka farinu muttê, no weenas fallas fkehja us ohtru un wifspêhdigi fawu dshwibu nodewe wannaga naggôs. Ohtrâ deenâ tas fkaifts balta Deewa-nams Nitutaki tappe eefwehtiti. Pulkstena weetâ ar zirwi pee almina fitte. Tee falleneeki fanahze pee 2000fcheem, zitti wehl pehz eeradduma ar fkaiftahm fpalwahm ispuſchkoti, bet zitti arri kâ kristiti zilweki apgehrbti, bet wiffi nahze ar tahdu firði, kas tam fwehtam Deewa wahrdam un tam garram tahs schelastibas bija atwehrtâ. — Tad Williams fawu mutti atdarrija un fwehtu uswarreschannas fpreidigi fazzija, teem kaudim tohs wahrduſs pee firðs lifdams, kas fw. Jahna Gwang. gramatâ 3. nod. 16. p. usrakftiti stahw: „Tif lohti Deews to pafauli ir mihlojis, ka Winsch fawu pafchu weenpeedsimmufchu dehlu dewe, ka wiffcem, kas eeksch Winnu tizz, ne buhs pasuddufcheem tapt, bet ta muhschigu dshwibu dabhuht.“ Schi Miſſonara preekſchâ tad nu tee zilweki stahweja, furreu prahiti un kahroſchana kahduſs mehneſchus atpakkal tikween us zilweku nokauſchânu un zilweku gallas ehſchânu bija stahwejis, un furra Deewa weens blukkis bija. Behz tahs deeweſlu-bildes, — zeek wehl atlikka — us fuggi tappe nowestâs. Bet Williams wehl diwus tahduſs leelus elku-bildes usgahjis gribbeja tahs arri dabhuht; tahs weenâ kehki par pihlareem bija liktas; tuhlin tas, kam tas kehkis peederreja, to noplehſe un tohs elkus ismetta ahtrâ, un kad tee pee semmes gulleja, winsch ar kahju prett teem fpahtdidams fazzija: Redſi nu, juhfu waldischana ir pagallam.

Un tã wiffu ta falla Nitutaki puſſohtru gaddu laikâ Deewam un Winna ſwaiditam tiffle padohtha, un fchi fſepflawu-beedra palikka par Deewa-nammu. Tã tad nu irr peepildihðs tappis, fo pirmit no eefahkuma laffijam no Samuela gramatas 5. nod. „Kad tee nu ohtrâ rihtâ atkal zehlahs, raugi, tad bija dagons us fawu waigu pee semmes krittis preekſch ta Runga ſchkirſta un dagona galwa un

abbas rohkas bija nozirſtas un tikween ſiwju teh gulleja us flehlfni.“ P—u.

Behrus fawam tehnam par mahzitaju.

Teescham tã irr, kâ Dahw. dseesm. 8. 3. laffam. No to behrinu un ſihdamu muttes eſſi tu ween ſpehka flawu fataiſijees! Preekſch-India tee pagam wezzaki daſchfahrt fawus behrus no kriſtigahm ſkohlâhm atraida, kad dabbu manniht, ka behrin firðis ſahkâhs atgreestees no tehwu paganu eeradduma. Tã arri biji Salemes meestina, fur miſſionari jau fennak usmettuſchees. Weena ſkohlâ ta behrna tehws wehl pagans buhdams, iſtaifjal ſi weenu deeweſki no mahleem, to ar pulkehmm ſi puſchkoja, un nu gribbeja preekſch ta ſemmu mestees to peelugt. Tê winna behrus, ſenkis gaddu wezs, to redſedams isſauzahs: „Teh, tu tik aplam warri darriht weenu mahlu pihti pe luhgt, kas nei labba nei fauna tew warr darriht. — Un tehws — par fawu behrnu wahrdeem ſkaittees to neſchehligi ispehre, un arri zitti wezzâ no ta laika fawus behrus no ſkohlâs atrahweh Mihilais laffitais, kas noteek daſchfahrt pee mun wehl, kad ſkohlâs-behrni mahjâs pahrnahkufchi ſchu grehku eeraddumu redſi pee ſaweem wezzâ un par to ſakka, ka ſkohlâ zittadi mahza. Tad warr buht daſchs tehws, dſehrejs buhdams, eebkâuſtohs par fawu behrnu, woi daſcha mah Deewa wahrdu nebehndneeze buhdama, ne apdrau fawu behrnu, lai paturroht fawu gudribu, jau nemahziſchobt — un kad ſkohlâ jau eepreekſch eenihdejufchi, nu jaw wairak par to brehz? —

Gr.

Wezzaine.

Woi daſchs labs, mihtee laffitaji, ne krattis fawu galwinu, kad winnam ſakka, ka iffatres, ar pats tas nabbagais, fo warr meſt preekſch Miſſioner jeb wiſſnotak par paligu fawam tuwakam, pats ween gribb. Bet luhdschâs, lai pagaida par leetu ſpreest, pirms mannu ſtahſtu buhſeet laffijufchi.

Bij Wahzſemmê nabbaga ganna puika, kas at labprahht buhtu preekſch Miſſiones fo mettis; b

nabbadfinam nebij neneeka. To tu nu warr buht, mihlais lassitais, pats sinni, ka jaw grubti nah-lahs, kautko doht zittam, ja dauds pascham pee rohkas, ka nu ne, ja neneeka naw. Bet tas nab-baga puika nu gribbeja un gribbeja kahdu dahwanu Missionareem atwehleht, un taf zittu neneeka netur-reja, ka ween sawu firdi pilnu karstas mihlestibas us sawu Kungu Jesu. Bet par mihlestibu kahds irr fazzijis schohs wahrdu:

Mihlestib' — woi gribbi ismehroht?

Patte ta ween sawu mehru proht.

Un kur schi swehta mihlestiba irr atsihta un loh-p-ta, tur ta sawu spehku parahd dauds tuhktoschäs sikhmäs, täpat ka jauks pawaffars neisfkaitoht tuhktosch un tuhktosch smalkus un smukkus pumpurus un seedinus is zeetas semmes iswekk pee gaismas.

Un tahdi mihlestibas seedini tee arridsan bij, ko muhsu ganna puika audsinaja tai dohbè, ko bij taijsijis un apkohpis. To winsch it gudru padohmu atradde, ka ir winsch ko dabbutu, ko warretu preeksch Missiones doht. „Mahte“, tà winsch kahdà rihtà usrunnaja fainneezi, „dohdeet man no Deewu puf-fes tif dauds kartuplu, zil fa-eet mannà zeppuri, ka es ar teem warru darriht, ko gribbu.“ — „Un tas gan dauds buhs“, winna atbilde; „nemmi tillai lihdi arri fahls druppaninu, ka tewim buhtu gahr-daki; laikam tu lohpus gannoht tahs iszeppi. Un peelhko, ka skahdes nedabbu pee uguns un neais-mirsti tawus lohpus.“

Tas gannu puika preezigi aiseet ar sawu nastinu un lohpus ganna pareisi, kamehr wezzaini usgahjis. To winsch jaw eepreekschà kahdu weetinu bij isredse-jis ais krukmeem paslehptu un fargatu. Un winsch ar sawahm rohlahm to isruschina, akminus un prautus islassa, un sawus kartuplus eedehtsi. Deewa swehtibu winsch ihpaschi sawam sehjumam is-luhdis nu wehl sehfinu aptaisija. Kad zittahrt augsti un baggati kungi sawus dahrsus ar dahrgahm no tablahm semmehm atwestahm pufkehmi apdehtsi un nu ikkatru-deen peelhko, ka winni nemfees augt un preezajahs par ikkatru jaunu lappinu, tad ar jo leelu ruhpechanu un preeku muhsu ganna puika redseja tohs pirmus lassita gallinus no saweem kar-tupleem islihscham; un winsch tohs nu neapnizzis

kohpe, ka winsch tohs sawsà laukà aplaistija, ka winsch tohs apraweja, ka winsch weenumehr Deewa swehtibu pahre teem luhdse! —

Bet kad nu ruddens bij klast un lappinas taifi-jahs dseltenas, tad ta gannu puika preeks un zerriba jo jauki plauke un seedeja; un kad winsch nu sawus kartuplus israfte un wairak ka pusepuhra isnehme, un 2 pimperus dabbuta, — kuresch tad wairak irr preezajees, woi tas mahzitajs, kam winsch sawu naudu preeksch Missiones atnesse, jeb woi tas puika pats, kas to atnesse? Un kad fainneeze scho lectu dabbutuse sinnaht, negribbeja wis passat palitt, bet ar preeku sawu dahldereri arri atnesse preeksch Missio-nes, — kuresch tad wairak bij dewis woi winna woi tas puika? —

Gewehro: Tas pats, kas bij stahwejis pee Deewa schirsta Jerusalemè, tas arri stahw pee Missio-nes lahdes.

Gewehro wehl: Tas pats arri stahw pee tawa kartupelu pagrabba un pee tawas wezzaines. Winsch arri stahw pee tawas firds-wezzaines. Rohzi, ak rohzi ween!
Gr.

Woi tu tapatt darri?

Juhs sinneet, mihlee lassitaji, no muhsu Missio-nes stahsteem par Greelendereem, kahda winneem nab-baga un behdiga dsihwe. Pee winneem garrà seemà salt 30 un wairak grahdu, un pee tahdas stipras fallas winni sawas buhdinäs siltuma wai-rak ne warr dabbut, nekà taggad pee mums pa-waffarà pa ahru wehsuns irr, ka bes labbi beeseem swahrkeem newarram pahrzeest. Par teem pascheem kahds Missionars raksta: Greelenderi nahk beeschi un pa kahrtam skohlà un ne bihstahs wis no weh-suma; jo arri skohlà wairak siltuma ne atrohn ka mahjäs. Kad es winnus usskattu daschkahrt no siltuma drebbam un tomehr pee skohlàs mahzibas usmannigi sehstam, tad es daschkahrt pats appaksch fewi dohmaju: juhs nabbadfini, kad es buhtu juhfu weetà, es palittu mahjäs un lihstu ais krahf-nes. — Ak zil dauds irr to kristitu sawschu pee mums, kurreem brihscham pa salti brihscham pa silti irr basnizà, — un tadeht paleet mahjäs!

Gr.

Jaunas finnas.

Berlihnes Lutturu ceclā Betlehmes basnizā tifle tai 14tā Aprili 17 gaddu Kineseru meitina, kas divi gaddi zauri mahzitaja knaka nammā audseta un kristigas tizzibas mahzibā mahzita — daudsi redsetaju klast-buhfchanā — kristita. — Scho Kineseru jaunu meitu, kas sw. kristibā tohs wahrduš Maria un Lihsbette dabuja, tiks us Kineseru semmi par Missionareni aisfuhrita, sawus tautas braktus un mahjas pee Kristus tizzibas west. Lai Deewš winnas zelus fwehti!!
C. F. S.

Sluddinafchanas.

Wisseem lauzineeseem, wissuwairaf wehwerceem darram sinnamu, ka muhsu bohte atkal warr dabbuht: **Gulenderu twistu** (Schlehringu) no wiffadahn fortehm, nummereem ut pehrwehm, arri dubbultu. Par wissehtaku tirgu to warr dabbuht pee 2

Sigismunda Meiera,

Zelgawā Ceclajā ceclā tai bohfi, kas stary
Schwollmanna un Georga behtes.

No Salkas muischas pagasta teefas toby witte, kam labdas taifnas parradu jeb zittas praffischan pee ta nomiruscha Salkasmuischas **Andfu** fa imneel Dawa Drehska buhtu, zaur scho usazinati, ar wahm taifnahm peerahdischanahm libds 25 Zub f. g. pee schihs teefas peedohtees, jo pehz scho isflebschnas terminu neweenu wairs ne klausibs; arridjan to kas winnam parradā buhtu un tanni peeminnetā termin fcheit ne peedohtees, pehz lillumeem taps stahpeti, fo atraddihs ka tee to parradu ne irr usdewuschfi.

Salkasmuischas pagasta teefā tanni 30tā Maiji 1859 (S. W.) **Gedert Dowitsch**, pagasta wezzakal (Nr. 302.) **E. Horst**, pagasta teefas sreibwiris.

Ar to usrafsaitu wahrdu: **J. W. Schring**, ceclaita **Rihgā**, Wehweru-ceclā, **Fleischhauer** namnā ar to jaunu Nummeri: **Nr. 9.**, ne zil tabno Kommerzbankas, **jauna bohte**, fur isdohd wiffalprezzi ko pehrf tais kappejas, zukkura un wirtz-bohte un arri wiffadas pehrwes warr dabbuht. Uslubdi wiffus zeen. pirzejus, lai nahf pee mums pirkt, jo de sim par to lehtaku tirgu uttizzigu prezzi, swarru mehrn, ka wiffi buhs ar meeru.

Rihgā tanni 5tā Juhli 1859.

J. W. Schring.

S i n n a.

No firde pateizam tai fristigai **Vaufkas** latw. draudsei kas 18 rubl. 50 kop. atfuhtijuse pree tizzibas beedreem **Rihta-Sibiria**.

Labbibas un prezzu tirgus Rihgā tai 4. Juhli un Ceepajā tai 27. Juhni 1859 gadda

M a l f a j a p a r :	Rihgā.		Ceepajā.		M a l f a j a p a r :	Rihgā.		Ceepajā.	
	R.	K.	R.	K.		R.	K.	R.	K.
1/3 Tschetw. (1 puhru) rudsu 175 libds	1	80	1	75	1/2 puddu (20 mahrz.) dselles . . .	—	85	1	—
1/3 " (1 ") fweeschu 275 —	3	—	2	80	1/2 " (20 ") tabaka . . .	1	—	1	—
1/3 " (1 ") meeschu 170 —	1	75	1	60	1/2 " (20 ") schlihtu appitau . . .	2	75	2	—
1/3 " (1 ") ausu . 120 —	1	25	1	10	1/2 " (20 ") schab. zubfu galk. . .	2	40	2	—
1/3 " (1 ") firau 230 —	2	50	2	30	1/2 " (20 ") frohna linnu . . .	2	50	2	—
1/3 " (1 ") rupfu rudsu milst. . .	1	70	1	75	1/2 " (20 ") bracka linnu . . .	1	50	1	—
1/3 " (1 ") bihdeletu . . .	2	40	2	25	1 muzzu linnu fehlku . . . libds	6	—	5	—
1/3 " (1 ") fweeschu mil. . .	3	25	3	—	1 " filku . . . 8,50 —	8	75	9	—
1/3 " (1 ") meeschu putraim. . .	2	60	—	—	10 puddu farkanas fahls . . .	5	—	4	—
10 puddu (1 birfawu) feena . . .	4	—	2	30	10 " baltas rupjas fahls . . .	5	—	4	—
1/2 " (20 mahrz.) fweesta . . .	—	3	70	3	10 " " smalkas " . . .	5	—	4	—

Ceepajā libds 27. Juhni atnahf.: 110 fuggi un isgabj. 112. Rihgā libds 4. Juhli atnahf.: 948 fuggi un isgabj. 6

B r i h w d r i k k e h t.

No juhrmalas-gubernements augstas waldischanas ruffes: Collegien-Assessor **W. Gruner**. Stellw. Censor. Zelgawā, tai 6. Juhli. 18
No. 119.